

ELAZIĞ İLİ SİVRİCE İLÇESİ ENTEĞRE TOPLUM SAĞLIĞI MERKEZİ ACİL POLİKLİNİĞİNE YAPILAN BAŞVURULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Süleyman Erhan Deveci¹ , Osman Kurt¹ , Tuğçe Dartılmak¹
Ayşe Ferdane Oğuzöncül¹

1- Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Özet

Bu çalışmada Elazığ-Sivrice Entegre Toplum Sağlığı Merkezi (TSM) acil polikliniğine başvuran hastaların ve hastalıklarının özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Retrospektif kayıtlara dayalı tanımlayıcı tipte olan bu çalışmada; TSM acil polikliniğine başvuran hastaların özellikleri acil poliklinik kayıt defterinden alınmıştır. 2017-2018 yıllarında toplam başvuru sayısı 19,698'dir. Herhangi bir şekilde kaydında eksiklik olan 958 hasta (%4.86) değerlendirilmeye alınmayarak, 18,740 hasta çalışmaya dahil edilmiştir. İstatistiksel analizde değişkenlerin özelliklerine göre yüzde, ortalama ve ki-kare testleri kullanılmıştır. Başvuruların %49.5'i 2017 yılında yapılmış, günlük başvuru sayısı ortalama 27 hasta, başvuranların %48.3'ü kadındır. Hastaların yaş ortalaması 37.50±22.43'tür. Başvuran hastaların %3.2'si başka bir kuruma sevk edilmiştir. Hastaların yapılan tedavisinde %74.0'ına acilde müdahale edilmiş, %12.3'üne reçete verilerek tedavisi düzenlenmiş, %6.3'üne hem müdahale edilip hem de reçete verilmiş, %7.4'ü ise sadece önerilerle gönderilmiş, yine tüm başvuruların %6.0'ına küçük cerrahi müdahale yapılmıştır. En fazla başvurunun yaz aylarında (%36.7) yapıldığı, hafta sonları (yıllık ortalama hasta sayısı: 3678) hafta içi (yıllık ortalama hasta sayısı: 2277) günlere göre daha fazla hasta olduğu görülmektedir. Başvuruda saptanan ilk iki hastalığın sırasıyla üst solunum yolu enfeksiyonları (ÜSYE) (%19.1), miyalji (%14.6) olduğu saptanmıştır. Yaş arttıkça tansiyon problemi, yine 65 yaş ve üzeri hariç miyalji görülme sıklığının arttığı, ÜSYE ve Akut Gastroenterit (AGE) sıklığının ise azaldığı görülmüştür (p=0.001). Kadınlarda tansiyon problemi görülme sıklığı (%11.7), erkeklerle göre (%5.7) daha yüksektir (p=0.001). Araştırma kapsamına alınan entegre TSM acil polikliniğinin yoğun olarak kullanıldığı, tanılarının çoğunluğunun birinci basamakta beklenen tanılar olduğu, hastaların sorunlarının çoğunun acilde müdahaleyle çözülebildiği ve sevk oranlarının düşük olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Entegre Toplum Sağlığı Merkezi, acil poliklinik, başvuru.

EVALUATION of THE APPLICATIONS to THE EMERGENCY POLICLINIC CENTER of THE COMMUNITY HEALTH CENTER in THE SIVRICE DISTRICT of ELAZIG PROVINCE

The aim of this study was to evaluate the characteristics of the patients who applied to the Elazığ-Sivrice Community Health Center (CHC) emergency clinic. The characteristics of the patients admitted to the CHC emergency clinic were taken from the emergency polyclinic registry. The total number of applications in 2017-2018 is 19,698. 958 patients (4.86%) with uncomplete records were excluded. Percentage, mean and chi-square tests were used in statistical analysis. 49.5% of the applications were made in 2017, the mean number of applications per day was 27 patients and 48.3% of the applicants were women. The mean age was 37.50±22.43 years. 3.2% of the patients were referred to another institution. In the treatment of patients, 74.0% were treated in emergency, 12.3% were given a prescription, 6.3% were intervened and prescribed, 7.4% were sent with only recommendations, and 6.0% were underwent surgery. The most applications were made in the summer months (36.7%), and on the weekends (mean number of patients per year:3678) there were more patients than the weekdays (mean number of patients per year: 2277). Upper respiratory tract infections (URTI)(19.1%) and myalgia (14.6%) were the most common diseases. The higher the age, the higher the incidence of hypertension and myalgia (except 65 years and older) was, and the frequency of URTI and Acute Gastroenteritis (AGE) decreased (p=0.001). The frequency of tension problems in women was higher (11.7%) than men (5.7%) (p = 0.001). CHC emergency polyclinic included in the scope of the study was used extensively, there were some disruptions with the records, the majority of the diagnoses were expected in primary care, most of the problems of the patients were solved by emergency intervention and the referral rates were low. It was thought that the evaluation made in the applications would help to determine the health profile of the region.

Key words: Community Health Center, emergency polyclinic, application.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Arş. Gör. Dr. Osman Kurt

Elazığ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD. Elazığ, Türkiye.

e-posta / e-mail: drkurtosman@gmail.com

Geliş tarihi / Received : 26.04.2019, **Kabul Tarihi / Accepted:** 15.07.2019

Nasıl Atıf Yaparım / How to Cite: Deveci E, Kurt O, Dartılmak T, Oğuzöncül F. Elazığ İli Sivrice İlçesi Entegre Toplum Sağlığı Merkezi Acil Polikliniğine Yapılan Başvuruların Değerlendirilmesi. ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi. 2019;4(3):354-62.

Giriş

Son yıllarda, nüfus artışı ve göçlere, özellikle de dış göçlere bağlı olarak ilk adımda hastanelerin acil servislerinde aşırı hasta yoğunluğu gözlenmekte ve bu da sağlık hizmetlerinde aksaklıklara yol açmaktadır (1). Sağlık Bakanlığının verilerine göre hastanelere kişi başı müracaat sayısı 2002'de 1.9 kişi iken, 2016'da 5.6 kişiye çıkmıştır (2). 2017 verilerine göre tüm muayenelerin yaklaşık %76'sı Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelerde olmuştur (3). 2015 verilerine göre acil başvurularının tüm hastane başvurularına oranı %27-35 (ortalama=%30) aralığındadır (4). Gelişmiş ülkelerde ise acile başvuru oranları yüzde 5-8'lerde kalmaktadır (5). Hem üniversite hem de devlet hastaneleri acillerine başvuru sayısının artması acillerin önemini göstermektedir.

Toplum sağlığı merkezi (TSM), bölgesinde yaşayan toplumun sağlığını korumak ve geliştirmek amacıyla sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bunlarla ilgili düzeltici ve önleyici faaliyetleri gerçekleştiren bir sağlık kuruluşu iken, entegre olduğunda koruyucu sağlık hizmetinin yanında, acil sağlık hizmetleri, muayene, tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri, ayakta ve/veya yatarak tıbbi ve cerrahi müdahale gibi sağlık hizmetlerinin de verildiği kompleks bir yapıya dönüşür (6). Özellikle

merkezden uzakta kalan ilçeler başta olmak üzere, acil sağlık hizmetlerine ulaşımın zor olduğu bölgelerde 24 saat açık olan, acil hizmetini de bünyesinde bulunduran TSM'lerin mevcudiyeti, halk sağlığı açısından oldukça önemlidir.

Elazığ-Sivrice Eğitim Araştırma TSM acil polikliniği 24 saat hizmet vermekte olup, acil polikliniğine hem Sivrice merkezden hem de köylerinden hasta başvuruları olmaktadır. Başvuruda bulunan hastaların ve hastalıklarının irdelenmesi bölgenin sağlık profilinin belirlenmesine, dolayısıyla acil poliklinik şartlarının düzenlenmesine, gerektiği zaman revize edilmesine ve personel dağılımının sağlanmasına katkıda bulunacaktır. Bölgemizde konu ile ilgili il merkezinde yapılan çalışmalar bulunmaktadır (7-11). Ancak yarı kırsal bir bölgede hizmet veren sağlık kuruluşlarında böyle bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmada Elazığ-Sivrice Eğitim Araştırma TSM acil polikliniğine başvuran hastaların ve hastalıklarının özelliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Sonuçlar hem Türkiye'de yarı kırsal bir bölgede sürveyans sistemine katkıda bulunmaya, hem de ilçe entegre acil polikliniklerinin sağlık başvuru profillerinin değerlendirilebilmesine örnek teşkil etmeye yardımcı olacaktır.

Gereç ve Yöntem

Retrospektif kayıtlara dayalı tanımlayıcı tipte olan bu araştırmada; TSM acil polikliniğine başvuran hastaların özellikleri acil poliklinik kayıt defterinden alınmıştır.

Çalışmanın yapıldığı Sivrice ilçesi, Elazığ il merkezine 30 km uzaklıkta olup ilçe sınırları içinde Hazar Gölü'nü barındırması nedeniyle de yaz aylarında turist çeken bir bölgedir (12). 01.01.2017-31.12.2018 tarihleri arasında (iki yıl) acil polikliniğine toplam başvuru sayısı 19,698'dir. Herhangi bir şekilde kaydında

yaş, cinsiyet, hastalık tanısı, yapılan müdahale gibi bilgilerinde eksiklik olan 958 hasta (%4.86) değerlendirilmeye alınmayarak, 18,740 hasta araştırmaya dahil edilmiştir. Hastaların isimleri alınmadan cinsiyetleri, yaşları, başvuru tarihleri, hastalık tanıları ve uygulanan tedavileri değerlendirilmiştir. Araştırmaya başlamadan önce Fırat Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan etik izin (07.02.2019/13) alınmış, araştırma sonucunda elde edilen veriler istatistik paket programına

kaydedilerek, istatistiksel analizde değişkenlerin özelliklerine göre yüzde, ortalama ve ki-kare testleri kullanılmıştır.

Ortalamalar standart sapma ile birlikte verilmiş olup (ort±SS), p<0.05 istatistiksel anlamlılık olarak kabul edilmiştir.

Bulgular

Başvuruların %49.5'i 2017, %50.5'i ise 2018 yılında yapılmış, günlük başvuru sayısı ortalama 27 hasta, başvuranların %48.3'ü kadın, %51.7'si erkektir. Hastaların yaş ortalaması 37.50±22.43 (min: 1-maks: 100, median: 36) yaştır. Başvuruda saptanan ilk altı

hastalığın sırasıyla üst solunum yolu enfeksiyonları (ÜSYE), miyalji, baş ağrısı etiyojisi, tansiyon problemi, akut gastroenterit (AGE) ve kafa/vücut travması olduğu saptanmıştır. Yapılan başvuruların özellikleri Tablo 1'de gösterilmiştir.

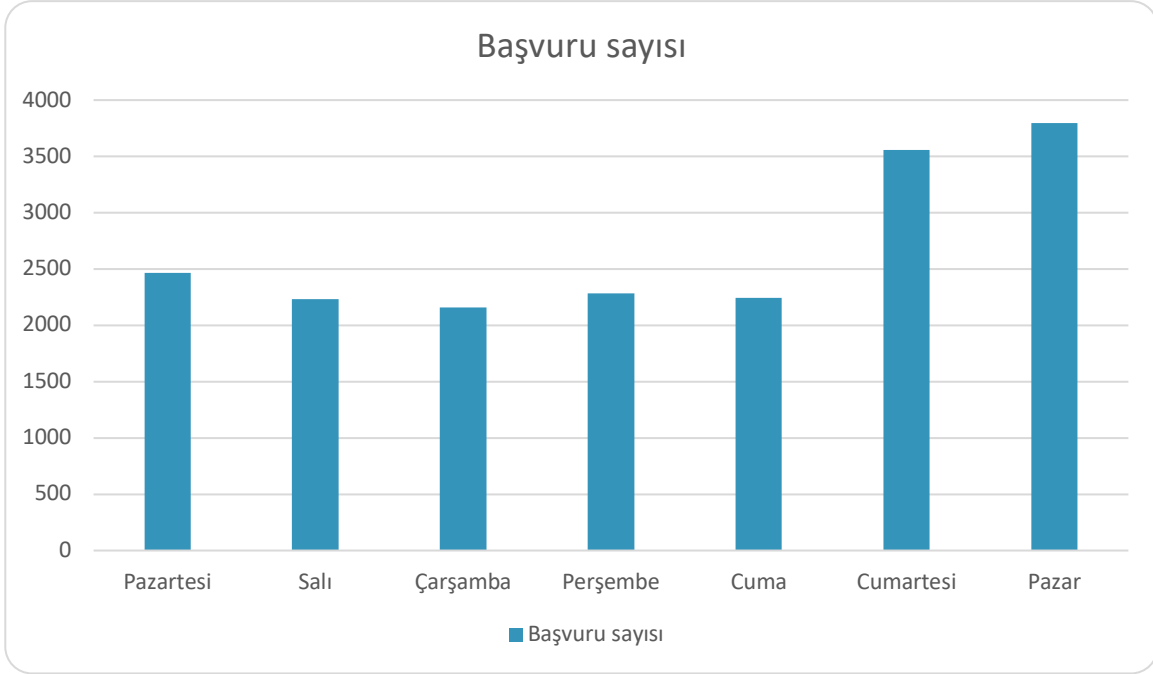
Tablo 1: Acil polikliniğine yapılan hasta başvurularının özellikleri

Başvuruların Özellikleri	Sayı	%
Yıl		
2017	9270	49.5
2018	9470	50.5
Cinsiyet		
Kadın	9048	48.3
Erkek	9692	51.7
Yaş		
0-14 yaş	3507	18.7
15-24 yaş	2402	12.8
25-44 yaş	5824	31.1
45-64 yaş	4373	23.3
65 ve üzeri yaş	2634	14.1
Hastalık tanısı (ilk 6 hastalık)		
ÜSYE*	3572	19.1
Miyalji	2733	14.6
Baş ağrısı etiyojisi	1908	10.2
Tansiyon problemi	1616	8.6
AGE**	1268	6.8
Kafa/vücut travması	1011	5.4
Sevk durumu		
Sevk yok	18137	96.8
Kendi imkânı ile sevk	324	1.7
Ambulans ile sevk	279	1.5
Tedavi şekli		
Acilde müdahale	13869	74.0
Reçete verilen	2307	12.3
Sadece öneride bulunulan	1388	7.4
Acilde müdahale+Reçete verilen	1176	6.3
Küçük cerrahi müdahale		
Yok	17617	94.0
Var	1123	6.0

*ÜSYE: Üst Solunum Yolu Enfeksiyonu, **AGE: Akut Gastroenterit

Acile başvuru sayısının mevsimlere göre değişimi başvuru sayısına göre sırasıyla yaz (%36.7), sonbahar (%23.1), ilkbahar (%21.3) ve kış (%18.9) şeklindedir. Hafta sonları

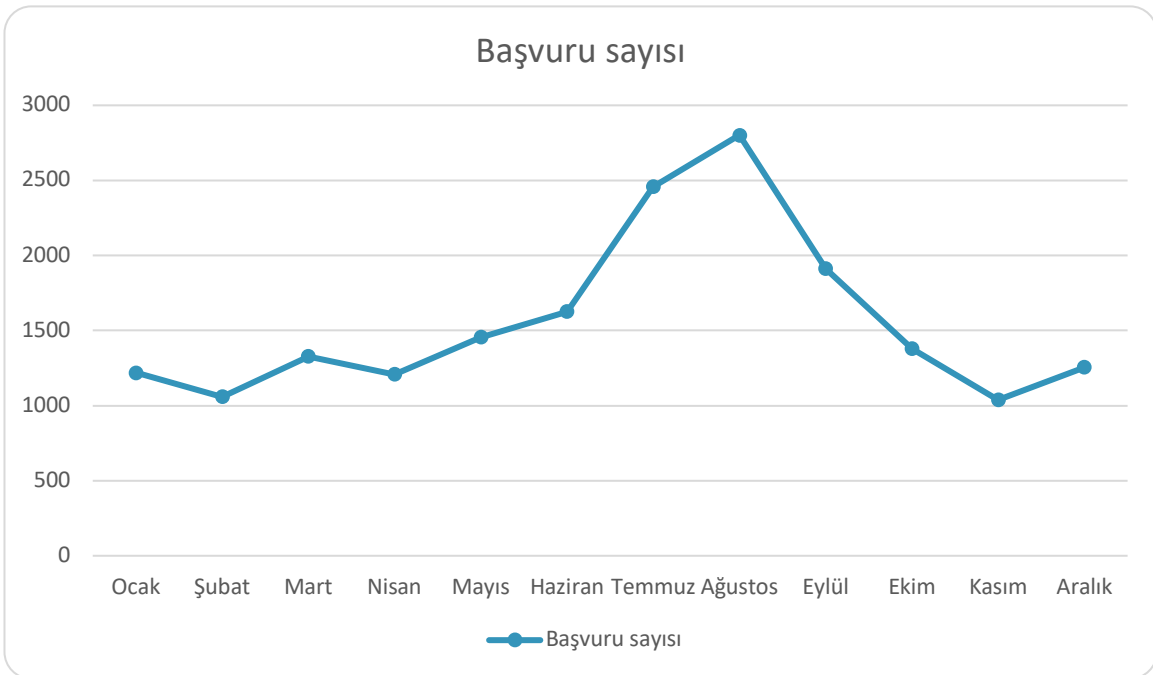
(ortalama hasta sayısı: 3678) hafta içi (ortalama hasta sayısı: 2277) günlere göre daha fazla hasta başvurusu olduğu saptanmıştır (Şekil 1).

Şekil 1: Acil Polikliniğine Yapılan Hasta Başvurularının Günlere Göre Dağılımı

Yıl içinde hasta başvuru sayılarının ağustos ayına kadar bir artış

gösterdiği, sonrasında ise azaldığı belirlenmiştir (Şekil 2).

Şekil 2: Acil Polikliniğine Yapılan Hasta Başvurularının Aylara Göre Dağılımı

Tansiyon problemi başvurularının en fazla 45-64, miyalji başvurularının 25-44 yaş grubunda, AGE ve ÜSYE başvurularının ise 0-14 yaş grubunda olduğu saptanmıştır (Tablo 2).

Kadınlarda tansiyon problemi başvuru sıklığı, erkeklere göre daha yüksektir. Erkeklerde ise ÜSYE başvuruları kadınlardan daha fazladır (Tablo 3).

Tablo 2: Acil polikliniğine yapılan hasta başvurularına ait bazı tanıların yaş gruplarına göre karşılaştırılması

Hastalık		0-14 yaş n (%) [*]	15-24 yaş n (%)	25-44 yaş n (%)	45-64 yaş n (%)	65 yaş ve üzeri n (%)	p
Tansiyon problemi	Var	5 (0.3)	37 (2.3)	223 (13.8)	734 (45.4)	617 (38.2)	<0.001
	Yok	3502 (20.5)	2365 (13.8)	5601 (32.7)	3639 (21.3)	2017 (11.7)	
Miyalji	Var	74 (2.7)	280 (10.2)	1096 (40.1)	831 (30.5)	452 (16.5)	<0.001
	Yok	3433 (21.5)	2122 (13.3)	4728 (29.5)	3542 (22.1)	2182 (13.6)	
AGE	Var	354 (27.9)	211 (16.6)	341 (26.9)	234 (18.5)	128 (10.1)	<0.001
	Yok	3153 (18.1)	2191 (12.5)	5483 (31.4)	4139 (23.7)	2506 (14.3)	
ÜSYE	Var	1168 (32.7)	614 (17.2)	1114 (31.2)	488 (13.6)	188 (5.3)	<0.001
	Yok	2339 (15.4)	1788 (11.8)	4710 (31.1)	3885 (25.6)	2446 (16.1)	

^{*}Satır yüzdesi kullanılmıştır.

Tablo 3: Acil polikliniğine yapılan hasta başvurularına ait bazı tanıların cinsiyete göre dağılımı

Hastalık		Kadın n=9048	Erkek n=9692	p
Tansiyon problemi	Var [*]	1061 (11.7)	555 (5.7)	<0.001
	Yok	7987 (88.3)	9137 (94.3)	
ÜSYE	Var	1497 (16.5)	2075 (21.4)	<0.001
	Yok	7551 (83.5)	7617 (78.6)	

^{*}Sütun yüzdesi kullanılmıştır.

AGE tanısı konulanların %60.3'ünün yaz mevsiminde başvurduğu saptanmıştır. Tüm vakaların %0.15'i kene ısırılmaları, %0.04'ü de kedi-köpek ısırılmalarıdır. Kene ısırılmaları (toplam başvuru=29) en fazla ilkbaharda (%44.8) ikinci sırada ise yaz mevsiminde (%37.9) görülmektedir (p<0.05). Kene ısırması başvuruları en fazla mayıs ayında görülmüştür onu sırasıyla haziran, ağustos, eylül, nisan ayları izlemektedir. Arı sokması, kedi ve köpek ısırması gibi vakalar da en fazla yaz aylarında (%65.0)

ikinci sıklıkla da sonbahar aylarında (%26.6) görülmektedir (p<0.001).

En fazla sevk edilme oranı sırasıyla intoksikasyonlar (%33.3), kafa/vücut travması (%21.3), nörolojik problemlili hasta (%18.2) olurken, en az sevk edilme oranı ise ÜSYE'de (%0.1) olmuştur. En fazla küçük cerrahi müdahalenin sırasıyla gözde, kulakta, boğazda yabancı cisim olma durumunda (%91.9), yanıkta (%80.9) ve kafa/vücut travmasında (%68.9) olduğu belirlenmiştir.

Tartışma

Elazığ-Sivrice Eğitim Araştırma TSM acil polikliniğine başvuran hastaların ve hastalıklarının özelliklerinin değerlendirildiği bu çalışmada, 958 (%4.8) hastanın verileri eksik girildiği için değerlendirmeye dahil edilmemiştir. Literatürde veri eksikliğinin %10'a kadar ulaşabildiğinin bildirildiği araştırmalar mevcuttur (13). Zeytin'in yaptığı acil poliklinik çalışmasında bu oran %28.5 olarak bildirilmiştir (14). Çalışmamızda eksik verilerin olduğu başvuruların yüzdesi diğer çalışmalara göre düşük bulunmuştur. Bu durum kaydın poliklinik defteri ya da bilgisayar kullanılarak yapılması kaynaklı olabilir. Schootman ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada veri kayıtları ile ilgili olarak yaklaşık iki aylık bir eğitimle, bir yıllık süre içinde bu veri kayıplarının %22.6'dan %8.1'e düşmüş olduğu bildirilmiştir (13).

Çalışmada erkeklerin başvuru sayısının kadınlardan fazla olduğu görülmüştür (Tablo 1). Benzer şekilde Aydın ve arkadaşlarının çalışmasında da erkek başvurusu daha fazladır (15). Köse ve arkadaşlarının Van Devlet Hastanesi Acil Servisinde yaptıkları çalışmada da benzer şekilde erkeklerin başvuru sıklığının kadınlardan fazla olduğu bulunmuştur (16). Bu durum ülkede erkeklerin çalışma hayatında çoğunlukta olması nedeniyle mesai dışı acil, yine iş hayatında olmayan kadın nüfusun diğer poliklinikleri daha fazla kullanıyor olması ile ilgili olabilir.

Çalışmada başvuran hastaların büyük çoğunluğunu genç erişkin ve orta yaş grubu oluşturmakta olup, başvuruların yaş ortalaması 37.50'dir. Zeytin'in acil servis klinik hizmetlerini değerlendirdiği çalışmasında, benzer şekilde başvuran hastaların büyük çoğunluğunu genç erişkin ve orta yaş grubu, yaş ortalamasının ise 44.92 olduğu bildirilmiştir (14). Amerika Birleşik Devletleri'nde en son The National Hospital Ambulatory Medical Care Survey (NHAMCS) verilerine göre 18-44 yaş ve 45-64 yaş popülasyonu en sık hasta dağılımının görüldüğü yaş

gruplarıdır (17). Acil başvurularda hasta yaş profiline ülke ve ülke dışında birbirine yakın olduğu görülmüştür. Ayrıca 18 yaş ve 65 yaş üzeri nüfusun acil hastalıklarını daha ciddi olarak değerlendirip il merkezine başvurularının daha fazla olabileceği düşünülmüştür.

Çalışmamızda TSM acil polikliniğine en sık başvuru nedeninin ÜSYE olduğu saptanmıştır. Bunu sırasıyla miyalji, baş ağrısı etiyoloji, tansiyon problemi, AGE ve kafa/vücut travması izlemektedir (Tablo 1). Zeybeker'in bir üçüncü basamak acilinde yaptığı çalışmada en fazla başvurunun travmalar nedeniyle olduğu bildirilmiştir (18). Tanrikulu ve arkadaşlarının eğitim hastanesi acili çalışmasında en fazla kardiyovasküler sistem şikayetleri ile başvurulduğu saptanmıştır (19). Kılıçaslan ve arkadaşlarının üçüncü basamak bir hastanenin acil servisinde yaptıkları çalışmada ise en sık konulan tanının ÜSYE olduğu tespit edilmiştir (1). Araştırmamızın yapıldığı ilçenin il merkezine yakınlığı nedeniyle, hastalıklarının çok ciddi olduğunu düşünen hastaların TSM acil polikliniğine başvurmadan merkez acil servislerine başvurabiliyor olduğu düşünülebilir. Bundan dolayı daha çok birinci basamağın çözebileceği vakalar acil poliklinikte ilk sıralarda görülmektedir. Türkiye'nin diğer bölgelerinde de ikinci ve üçüncü basamak acillerinde görülen, aslında acil olmayan vakalar az değildir. Bu durum halen hastalarda basamaklandırma kültürünün oturmadığının bir göstergesi olarak da değerlendirilebilir.

Bu araştırmada hastaların çok az bir kısmının (%3.2) sevk edildiği belirlenmiştir. Hastaların büyük çoğunluğuna acilde müdahale edilerek ve/veya reçete verilerek tedavisi düzenlenmiştir. Aynı şekilde hastalara uygulanan küçük cerrahi müdahalelerin genelde pansuman ve dikiş atma gibi işlemler olduğu düşünüldüğünde, acil polikliniğinin ilçenin birinci basamak acil hizmetlerini yerine getirme ve hastaların

şikayetlerini karşılayabilme kapasitesinde olduğu söylenebilir.

Hastaların günlere göre başvuruları incelendiğinde; ilk sırada pazar gününün, ikinci sırada ise cumartesi gününün olduğu görülmektedir (Şekil 1). En yoğun başvuru günlerinin hafta sonu olması, diğer sağlık birimlerine ulaşamama nedeni olarak, birçok çalışmada anlamlı bulunmuştur (14, 20, 21). Ersel ve arkadaşlarının çalışmasında da en yoğun gün cumartesi olarak bildirilmiş, bunun sebebi olarak da hafta içi çalışan insanların mesai saatlerinde sağlık hizmetlerine ulaşamaması nedeniyle acil olsun ya da olmasın şikayetlerinin çözümü için ulaşılabilecek her zaman kolay ve açık olan acil servislere yönelikleri düşünülmüştür (22).

Hasta başvuru sayılarının aylara göre değişimi incelendiğinde haziran, temmuz, ağustos ve eylül aylarında başvuru sayısının arttığı görülmektedir (Şekil 2). Araştırmanın yapıldığı bölgeye yaz aylarında turist ve yazlıkçıların gelmesiyle ilçenin nüfusu artmaktadır. Başvuruların da yaz aylarında artması bu durum ile açıklanabilir.

Hastalık tanılarının yaş grubu ile ilişkisi incelendiğinde tansiyon probleminin orta yaşlarda artmaya başladığı görülmektedir (Tablo 2). Bu durum yaş faktörü ile kardiyovasküler hastalıklar ilişkisi düşünüldüğünde beklenen bir sonuç olarak

değerlendirilebilir. Miyalji tanısı ise en fazla 25-44 yaş grubundakilerde görülmektedir. Çalışmamızda AGE ve ÜSYE'nin ise en sık 0-14 yaş grubunda görüldüğü saptanmıştır. Bu durum literatürde yer alan benzer çalışmalar ile uyumludur (23, 24).

Çalışmamızda tansiyon problemi kadınlarda erkeklerden anlamlı olarak fazla bulunmuştur (Tablo 3). Türk Erişkinlerinde Kalp Hastalığı ve Risk Faktörleri (TEKHARF) çalışması, ülkemizde geniş çaplı olarak yapılan hipertansiyon prevalans çalışmasıdır. Bu çalışmaya göre de kadınlarda hipertansiyon sıklığı erkeklerden daha fazladır (25).

Bu çalışmanın yarı kırsal bir bölgede yapılması nedeniyle ülkemizde son yıllarda sıklığı artan kene ısırması ile yapılan başvurular değerlendirildiğinde, en fazla ilkbahar ve yaz mevsimlerinde başvuruların fazlalığı saptanmıştır. Sümer'in yaptığı çalışmada da Mayıs-Ekim ayları arasında görülme sıklığının arttığı bildirilmiştir (26). Kenelerin mevsimsel etkinliklerinin bilinmesi, bunların insan ve hayvanlara bulaştırdığı hastalıkların epidemiyolojisi açısından ve kenelere karşı korunma yollarının araştırılması açısından önemlidir. Keneler ilkbahar ve yaz aylarında en fazla görülmekte, özellikle de Mayıs-Eylül ayları arasında yoğunlaşmaktadır (27).

Sonuç ve Öneriler

TSM acil polikliniği, çalışmanın yapıldığı ilçe bazında değerlendirildiğinde, yoğun olarak kullanıldığı, kayıtların tutulmasında bazı aksaklıkların yaşandığı, tanılarının çoğunluğunun birinci basamakta beklenen tanılar olduğu, hastaların sorunlarının çoğunun acilde müdahale ile çözülebildiği ve sevk oranlarının düşük olduğu saptanmıştır.

Veriler, özellikle de yaz aylarında ve hafta sonlarında başvuru sayısının artması, bu dönemlerde hem personel hem de malzeme ihtiyacının artacağı

anlamına gelebileceğinden ilgili birimlerin temin noktasında stratejilerini belirlemelerine, aynı zamanda başvuru tanı sıklığının ve bunun aylara göre dağılımının bilinmesi ise yapılacak ilaç ve malzeme desteğinin türünü tespit etmeye fayda sağlayabilir. Ayrıca, veri kayıplarının olmaması ya da en aza indirilebilmesi için gerekli eğitimlerin verilmesi, ikinci ve üçüncü basamak acil yoğunluğunun azaltılabilmesine yönelik bu çalışmanın yapıldığı TSM acil poliklinikleri gibi birimlerin sayısının artırılması yararlı olabilecektir.

Kaynaklar

1. Kılıçaslan İ, Bozan H, Oktay C, Göksu E. Türkiye'de Acil Servise Başvuran Hastaların Demografik Özellikleri. *Türkiye Acil Tıp Dergisi*. 2005; 5(1):5-13.
2. 2002-2016 Sağlık Bakanlığı- Kişibaşı Müracat ve Muayene Sayıları. <https://rapor.saglik.gov.tr/istatistik/rapor/> Erişim Tarihi: 21.03.2019.
3. 2002-2016 Sektörlere Göre Muayene Sayıları. https://dosyasb.saglik.gov.tr/Eklenti/30147_turkcesiydijiv1pdf.pdf?0 Erişim Tarihi: 29.05.2019.
4. Sağlık Bakanlığı 2015 Yılı Acil Muayene Sayısı ve Oranı. <https://rapor.saglik.gov.tr/istatistik/rapor/> Erişim Tarihi: 21.03.2019.
5. Hastaneye Gelen Her Üç Kişiden Biri Acile Gidiyor. <http://www.atuder.org.tr/75/haberler/321/hastaneye-gelen-her-uc-kisiden-biri-acile-gidiyor-turkiyede-hastaneye-basvuran> Erişim Tarihi: 21.03.2019.
6. Resmi Gazete. 25.05.2018 tarih ve 30431 Sayılı Resmi Gazete. Toplum Sağlığı Merkezi ve Bağlı Birimler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, 2018.
7. Gülbayrak C, Açık Y, Oğuzöncül AF, Deveci SE, Ozan AT. Yenimahalle Eğitim Araştırma Sağlık Ocağına Başvuran Yaşlılardaki Kronik Hastalıkların Sıklığı ve Maliyeti. *Atatürk Üniversitesi Tıp Dergisi*. 2003; 35:7-12.
8. Deveci SE, Ozan AT, Açık Y. 2000 Yılında Yenimahalle ve Abdullahpaşa Eğitim Araştırma Sağlık Ocağına Yapılan 60 Yaş Üzeri Başvuruların Tanımlanması. *Fırat Tıp Dergisi*. 2001; 6(4):540-46.
9. Bakar Dertlioğlu S, Çiçek D, Bozdemir MN, Kandi B. Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisine Başvuran Dermatoloji Hastalarının Değerlendirilmesi. *Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi*. 2010; XXI(2):84-8.
10. Atıcı İB, Albayrak S, Durdağ E, Yılmaz H, Alataş ÖD, Gül E, Gürcan A. Retrospective Analysis of 91 Patients with Spinal Trauma Examined at Emergency Department. *J Clin Anal Med*. 2016; 7(1):80-4.
11. Bozdemir MN, Kuk S, Yıldız M, Ateşçelik M, Baştürk M, Kılıçaslan İ. Acil Servise Başvuran İshalli Hastaların Değerlendirilmesi. *Fırat Tıp Dergisi*. 2007;12(2):118-20.
12. Karayolları Genel Müdürlüğü resmi sitesi <http://www.kgm.gov.tr/SiteCollectionDocuments/KGMdocuments/Root/Uzakliklar/ililcemesafe.pdf> Erişim tarihi: 29.05.2019.
13. Schootman M, Zwerling C, Miller ER, et al. Method to electronically collect emergency department data. *Ann Emerg Med*. 1996; 28:213-21.
14. Zeytin AT. Acil Servis'e Başvuran Hastaların Demografik Özellikleri ve Acil Servis Klinik Hizmetlerinin Değerlendirilmesi. *Tıpta Uzmanlık Tezi, Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı*, 2010.
15. Aydın T, Akköse Aydın Ş, Köksal Ö, Özdemir F, Kulaç S, Bulut M. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Acil Servisine Başvuran Hastaların Özelliklerinin ve Acil Servis Çalışmalarının Değerlendirilmesi. *JAEM* 2010; 9: 163-68.
16. Köse A, Köse B, Öncü MR, Tuğrul F. Bir Devlet Hastanesi Acil Servisine Başvuran Hastaların Profili ve Başvurunun Uygunluğu. *Gaziantep Tıp Dergisi* 2011; 17(2):57-62.
17. Tang N, Stein J, Hsia RY, Maselli JH, Gonzales R. Trends and characteristics of US emergency department visits, 1997-2007. *JAMA*. 2010; 304(6):664-70.
18. Zeybeker M. Acil Servis Hızlı Bakı Alanına Gelen Hastaların Aciliyet Durumlarının Hasta ve Hekim Tarafından Değerlendirilmesi ve Acil Servislerin Uygunsuz Kullanımı. *Uzmanlık Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı*, 2017.
19. Tanrıku CŞ, Tanrıku Y, Karaman S. Acil Servis Başvurularının ve Acil Servisten Yatırılan Hastaların Gözden Geçirilmesi: Bir Eğitim Hastanesinin Kesitsel Analizi. *J Clin Anal Med*. 2014; 5(2): 128-32.
20. Afilalo M, Guttman A, Colacone A, Dankoff J, Tselios C, Beaudet M, et al. Emergency department use and misuse. *J Emerg Med*. 1995;13:259-64.
21. Gill JM. Nonurgent use of the emergency department: appropriate or not? *Ann Emerg Med*. 1994;24:953-57.
22. Ersel M, Karcioğlu Ö, Yanturalı S, Yürüktümen A, Sever M, Tunç MA. Bir Acil Servisin Kullanım Özellikleri ve Başvuran Hastaların Aciliyetinin Hekim ve Hasta

- Açısından Değerlendirilmesi. *Turk J Emerg Med.* 2006; 6(1):25-35.
23. Sümer Coşar Ö. Hastanemizde Akut Gastroenterit Tanısıyla Yatın Etiyolojisinde Rotavirüs Enfeksiyonu Olan ve Olmayan Hastaların Yatış Maliyetlerinin Hesaplanması ve Karşılaştırılması Uzmanlık Tezi, İzmir: T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu İzmir İli Kamu Hastaneleri Birliği Güney Bölgesi Genel Sekreterliği Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, 2017.
24. Gündük K. ÜSYE Tanısında Hekimlerinin Antibiyotik Yazım Sıklığı ve Antibiyotik Tercihleri. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul:

- T.C. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Klinik Eczacılık Anabilim Dalı, 2018.
25. Türk Kardiyoloji Derneği Ulusal Hipertansiyon Tedavi ve Takip Kılavuzu. (İnternet) <http://old.tkd.org.tr/kilavuz/k03.htm> Erişim Tarihi: 26.03.2019.
26. Sümer A. Kene Isırığı Nedeniyle Kaş Devlet Hastanesi Acil Servisine Başvuran Hastaların Değerlendirilmesi. *Kafkas Univ Vet Fak Derg.* 16(1): 49-53, 2010.
27. Yılmaz GR, Buzgan T, Irmak H, Safran A, Uzun R, Cevik MA, Torunoglu MA: The epidemiology of Crimean-Congo hemorrhagic fever in Turkey, 2002-2007. *Int J Infect Dis.* 2009; 3: 380-86.